

Бекитемин
Мектеп директору

Төлөбек кызы Анара

Кыргыз тили сабагында негизги иштерди баалоо критерийлери жана формалары Оозеки сурамжылоо.

Кыргыз тилинде оозеки сурамжылоо окуучулардын билимин эсепке алуунун негизги жолу болуп саналат. Окуучунун толук жообу берилген темага байланыштуу, логикалык ырааттуу билдирүү. Анын аныктамаларды, конкреттүү учурларда эрежелерди колдоно алуу жөндөмүн көрсөтөт.

Окуучулардын жообун сунушталган баалоо критерийлери:

- 1) жооптун суроого дал келиши
- 2) жооптун далилдөөсү
- 3) жооптун тил кооздугу

Сунушталган нормативдер.

Оозеки жооптун баалоо көрсөткүчү.

Көрсөткүчтөр:

«5» деген баа.

Окуучу билимин жана ошол теманы түшүндүрүп көрсөтөт:

- 1) тил түшүнүктөрүн туура аныктамаларды берет.
- 2) өзүнүн ой пикирин негиздей алат, билимин практикада колдоно алат, конкреттүү мисалдарды китептен эле колдонбостон, өз алдынча да да түзө алат.
- 3) адабий тилдин нормаларында материалды иреттүү жана туура баамдайт.

«4» деген баа.

Жооп «5» деген баадагы талаптарга дал келет, бирок өзү ондогон 1, 2 катага ырааттуулукта жана тил кооздугундагы баяндоодо 1 – 2 кемчиликке жол берет.

«3» деген баа.

Окуучу билимин жана ошол теманын негизги жоболорун түшүнгөнүн көрсөтөт, бирок материалды толук эмес баяндайт жана түшүнүктөрдү же эрежелерди так эмес аныктоого жол берет 2) өз оюун жеткиликтүү терең жана ишенерлик далилдей албайт жана өз мисалдарын келтире албайт. 3) Материалды ирээти менен баяндабайт жана тил кооздугунда баяндоодо катага жол берет.

«2» деген баа.

Окуучу ылайыктуу бөлүмдүн материалдын көпчүлүк бөлүгүн билбегендигин көрсөтөт, эреже жана түшүнүктөрдү так жана кыска түшүндүрүүдө ката жооп берет, материалды ирээтсиз баяндайт. «2» деген баа окуучуну даярдоодо кийинки материалды ийгиликтүү өздөштүрүүсүнө олуттуу негиз боло турган кемчиликтерин белгилейт.

«1» деген баа.

Окуучу материалды толук билбегендигин жана түшүнбөгөндүгүн көрсөтөт. Эскертүү «5» «4» «3» деген баа бир эле жолу берилген жоопко гана эмес (окуучунун даярдануусун текшерүүгө белгилүү бир убакыт берилгенде) убакытка бөлүнүп берилет. Кыскача айтканда окуучу тарабынан берилген жооптордун жыйынтыгы сабак аралыгында (ар бир сабакка бала чыгарылат) сабак учурунда окуучунун жооптору.

Жат жазуу

Жат жазуу - бул орографиялык жана пунктуалдык сабаттуулукту текшерүүнүн негизги формасы. жат жазууга байланыштуу тексттерди колдонуу жөндүү, заманбап адабий тилдин нормаларына жооп берген, ошол класстын окуучуларына мазмуну боюнча ылайыктуу болушу керек.

Жат жазуу тексттерине болгон талаптар.

Тексттин көлөмү

5-класс үчүн -90-100 сөз.

6- класс үчүн -100-110 сөз.

7- класс үчүн 110-120 сөз.

8- класс үчүн 120-150 сөз.

9- класс үчүн 150-170 сөз.

Сөздөрдү эсептөөдө өз алдынча жана комкокчү сөздөр да эсепке алынат. Сөздүн көлөмү сүйлөм ичинде төмөндөгүдөй өлчөмдө болууга тийиш.

5-класста 5 сөздөн ашык эмес,

6-7-класстарда 7 сөздөн ашык эмес,

8-9- класстарда 10 дон ашпаган өлчөмдө.

Биринчи чейректин аягына чейин (ал эми 5-класс – жарым жылдыктын аягына чейин) тексттин көлөмү сакталат. Текшерүүчү сөздүк жат жазууда орфограммалар менен сөздөрдү өздөштүрүүсүн текшерет. Ал төмөнкү сөздүк көлөмдөн турушу мүмкүн: 5-класс үчүн 15-20, 6-класс үчүн 20 -25, 7-класс үчүн 25-30, 8-класс үчүн 30-35, 9-класс үчүн 34-40. Белгилүү бир темадагы жат жазуудагы өтүлгөн темалардын орфограмма же пунктограммаларынын негизги учурлары кошулушу керек жана да мурдагы жетишкендиктеринин бекемдигин текшерүүнү камсыз кылат. Текшерүүчү жат жазууда өтүлгөн темада колдонулуп жаткан орфограмма жана пунктограммалар 2-3 тон кем эмес жолуккан тексттерди талдоо керек . мурда үйрөнгөн орфограмма жана пунктограммалардан негизги эле кошулат, аларда 1-3 учурда колдонгондорун сунуштоого болот. Жалпы алганда текшерилген орфограмма жана пунктограммалардын көлөмү: 5- класста 12 ар түрдүү орфограмма жана 2-3 пунктограмма , 6-класста 16 ар түрдүү орфограмма жана 3-4 пунктограмма: 7- класста 20 ар түрдүү орфограмма жана 4-5 пунктограмма: 8- класста 24 ар түрдүү орфограмма жана 10 пунктограмма : 9- класста 24 ар түрдүү орфограмма жана 15 пунктограммалардан ашпашы керек . Текшерүү жат жазуунун текстине жетишерлик өлчөмдө бекемделип, кайтадагы үйрөтүлгөн жана орфограммалар кошулушу зарыл.

Сунушталган нормативдер:

Жат жазуунун критерийлери.

Көрсөткүчтөр:

«5» деген баа

Катасыз иш же 1 одоно эмес орфографиялык 1 одоно эмес пунктуациялык же 1 одоно эмес грамматикалык катасы бар болсо

«4» деген баа

2 орфографиялык жана 2 пунктуациялык, же бир орфографиялык жана 3 пунктуациялык каталар, же 4 пунктуациялык ал эми орфографиялык каталардын жок болгонунда.

«4» деген баа

3 орфографиялык катада коюлушу мүмкүн , эгер алардын арасында бир типтегилер болсо . Аны менен бирге 2 грамматикалык катага да жол берилет.

«3» деген баа

4 орфографиялык жана 4 пунктуациялык каталар же 3 орфографиялык жана 5 пунктуациялык каталар, же 7 пунктуациялык , ал эми орфографиялык каталардын жок болгонунда. 5-класста 3 деген бааны 5 орфографиялык жана 4 пунктуациялык каталарда коюуга уруксат берилет. 3 деген баа 6 орфографиялык жана 6 пунктуациялык катада коюлушу мүмкүн, эгер алардын арасында 1 типтүү одоно эмес каталар бар болсо. Аны менен бирге 4 грамматикалык катага да жол берилет.

«2» деген баа

7 орфографиялык жана 7 пунктуациялык каталар же 6 орфографиялык жана 9 пунктуациялык каталар же 8 орфографиялык жана 6 пунктуациялык каталар.

«1» деген баа

2 деген баага караганда каталарга караганда көптүгү.

Эскертүү: Жат жазууну баалоодо оңдолот, бирок катасы эсептелинбейт:

1) Сөз ташууда;

2) мектеп программасына кирбеген эрежелер;

3) али үйрөнбөгөн эрежелер ;

4) жазуудагы жаңылыштык- туура эмес жазылуулар.

Жат жазууларды баалоодо катанын өзгөчө сапатын эсептөө маанилүү. Каталар арасында одоно эмес, мындайча айтканда сабаттуулукту мүнөздөй турган олуттуу мааниге ээ болбогондорун

белгилей кетиш керек. Катарларды эсептөөдө эки одоно эмес ката бир катага эсептелинет. Одоно эмес катарларга төмөнкүлөр кирет:

1) эрежеден тышкары;

2) баш тамганын, энчилүү аттардын жазылышы;

3) бир тыныш белгинин ордуна экинчиси коюлган учурда;

4) айкалышып турган белгилердин бирин калтырып кетүү же ырааттуулугун бузуу.

Катанын бир типтүү жана кайталана берүүчүлүгүн эске алуу керек. Эгерде ката бир эле сөздө же бир уңгу сөздүн уңгусунда кайталана берсе, анда ал бир катага эсептелинет. Бир типтүү деп бир эреже бузулган катаны эсептейбиз, эгер туура жазылуунун тандоо шарты ошол сөздүн грамматикалык жана фонетикалык өзгөчөлүктөрүнөн турса.

1) бир сөздүн туура жазылышын табыш үчүн башка (бир уңгу) сөздөрдү же анын формасын тандоо керек болгондо бир типтүү ката болуп эсептелинбейт.

2) биринчи үч типтүү катарлар бир ката болуп эсептелет, кийинки ар бир ошол сыяктуу ката өз алдынча ката болуп эсептелинет.

3) Эгерде бир сөздө текшерүүгө мүмкүн болбогон орфограммалар менен кошо 2 жана андан ашык катага жол берилсе, анда бардыгы бир ката болуп эсептелинет.

Сунушталган нормативдер:

Контролдук сөздүк жат жазуунун баалоо көрсөткүчтөрү.

«5» деген ката жок

«4» деген баа 1-2 ката

«3» деген 3-4 ката

«2» деген баа 7 катага чейин

«1» деген баа 7 катадан ашык.

Текшерүү иши (грамматикалык тапшырмасы бар жат жазуу)

Жат жазуу жана кошумча (фонетикалык, лексикалык, орфографиялык, грамматикалык) тапшырмадан турган текшерүү ишинде, ар бир иштин түрүнө эки баа коюлат. Жат жазууну баалоодо жогоруда айтылган нормативдерди колдонуу керек. Грамматикалык тапшырмаларды аткарууда жол берилген орфографиялык, пунктуациялык жана грамматикалык катарлар, жат жазууга баа коюп жатканда эсептелинет.

Сунушталган нормативдер:

Грамматикалык тапшырманы баалоо көрсөткүчүнүн таблицасы:

«5» деген баа. Тапшырма туура аткарылган

«4» деген баа. Тапшырманын $\frac{3}{4}$ кем эмес бөлүгү туура аткарылган.

«3» деген баа. Тапшырманын жарымынан кем эмеси туура аткарылган.

«2» деген баа. Тапшырманын жарымдан кем эмеси туура аткарылган.

«1» деген баа бардык тапшырмалар ката аткарылган.

Предметтик мугалимдер :

Назарбекова Н

Бекитемин:

Мектеп директору:

Төлөбек кызы Анара

Математика сабагында текшерүү иштерди жана өз алдынча иштерди баалоонун чен-өлчөмдөрү.

«5» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Тапшырманы толугу менен аткарса;
- Логикалык ой жүгүртүүдө жана чечимди негиздөөдө каталары жана жетишпестиктер жок болсо;
- Чыгарылышта математикалык каталар жок (бир ката бар болушу мүмкүн материалды билбегенден же түшүнбөгөндөн эмес).

«4» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Эгерде окуучу тапшырманы толугу менен аткарса, бирок чечимдердин кадамдарынын негиздөөлөрү жетиштүү эмес;
- Сүрөттөрдө, чиймелерде эки же үч жетишсиздик, каталар бар болсо.

«3» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Бирден көп ката кетирсе;
- Чиймелерден, сүрөттөрдөн үч же төрт жетишсиздиктер бар болсо;
- Текшерилип жаткан тема боюнча милдеттүү билгичтиктерге ээ болсо.

«2» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Берилген тема боюнча милдеттүү билгичтиктерге ээ болбогонун көрсөтсө;
- Жеткиликтүү каталарды кетирсе.

Математика сабагында оозеки жоопторду баалоонун чен-өлчөмдөрү.

«5» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Китепте жана программада каралган көлөмдө материалдын мазмунун толугу менен ачса;
- Белгилүү логикалык ырааттуулукта математикалык терминалогия жана символиканы так пайдалануу менен сабаттуу тилде берсе;
- Жоопторго жардам берүүчү сүрөттөрдү, чиймелерди, графиктерди туура аткарса;
- Жалпылоо жана тыянак чыгаруу белгилүү фактыларга таянса, окуу китебиндеги мисалдар менен гана тастыкталбастан кошумча адабияттан, айлана-чөйрөдөгү жекече байкоо жүргүзүүнүн негизинде дагы тастыктаса;
- Негизгисин башкысынан бөлүп караса;
- Өзүнчө фактыларды жапылоолордон айырмалай билүүнү көрсөтсө;
- Кошумча суроолорго жооп берүүдө 1-2 так эместикти кетирсе;
- Мугалимдин эскертүүсүнөн кийин каталарды жеңил оңдосо.

«4» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Негизги материалды, ошондой эле орчундуу майда-бараттарды билүүдө «5» деген баа алгандай оздоштурсо, бирок материалды түшүндүрүп берүү ыкмаларында жана мазмунунда кээ бир кемчиликтерди кетирсе.

«3» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Мектеп программасынын чегинде негизги материалга тийешелүү, жеткиликтүү терең билимдери бар болсо;
- Материалдын мазмунун терең чече албаса;
- Программанын бакша суроолору боюнча каталарды кетирсе;
- Өзү кошумча суроолорго жооп берүү менен оңдой алса.

«2» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Берген жообу, кетирген каталары жогоруда коюлган талаптарды канааттандырбаса;
- Жыйынтыгында одоно каталар фактылык материал жөнүндө начар билими туура күбөлөндүрсө;
- Кошумча суроолорго дагы жооп бере албаса.

Түзгөн предметтик мугалимдер:

 Иманкулова Р.

Бекитеми:
Мектеп директору:

Төлөбек кызы Анара

БАШТАЛГЫЧ КЛАССТАРДА БААЛОО ТУУРАЛУУ ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

МАТЕМАТИКА

Баа коюунун ченемдик талаптары

Окуучулардын оозеки жообун баалоо

«5» деген баа:

- окуу китептериндеги жана программадагы окутуунун мазмунун толугу менен айта алса;
- математика предметине байланыштуу терминдерди, белгилерди так колдонсо, логикалык ой жүгүртүүдө ирээти менен түшүндүрсө;
- окуу материалдарына карата керектүү чиймелерди чийсе;
- окуучунун өтүлгөн материал боюнча билимин, билгичтиктерин жана көндүмдөрүн кийинки сабактагы мисал- маселелерди чыгарууда, суроо жооптордо, бышыктоодо байланыштырып, колдоно алса;
- математика сабагынан алган билимдерин, билгичтиктерин жана көндүмдөрүн өз жашоосундагы кырдаалдарда колдоно билсе;
- суроолорго көмөкчү суроолорсуз эле так жооп берсе.

«4» деген баа

«5» деген баа алууга коюлуучу талаптардан төмөндөгү кемчиликтерге жол берилсе, анда окуучу «4» менен бааланат.

- математикалык мазмунду ачып берүүдө кээ бир кемчиликтер кетирилсе;
- негизги мазмунду ачууда 1-2 кемчилик кетиртилип, аны мугалимдин талабы боюнча ондолсо:
- кошумча берилген суроолорго кээ бир кемчиликтер кетирилип, ал кемчиликтер мугалимдин эскертүүсү менен ондолсо «3» деген баа
- математикалык материалдын жалпы мазмунун түшүнүп, бирок мазмунун толук айтып бере албаса, жана жалпы суроолордун кээ бирине гана жооп берсе:
- математикалык түшүнүктөрдү кыйынчылык менен аныктаса, терминдерди колдонууда каталарды кетирсе, чийиндерди мазмунуна карата туура чийе албаса жана мугалимдин көмөкчү суроолорунун жардамы менен гана жооптор ондолсо:
- мурдагы өтүлгөн материалдар боюнча билим, билгичтик жана көндүмдөрүн кийинки сабак менен байланыштыра албаса, ошондой эле жашоо турмушундагы кырдаалдарда
- теориялык жактан билим жетиштүү болуп (эрежелерди курулай жаттап алуу), аны практикада колдоно билгичтиктерин, көндүмдөрүн көрсөтөт албаса коюлат.

«2» деген баа

- окуу материалынын мазмунун ачып бере албаса;
- окуу материалынын негизги бөлүгүн түшүнбөстүгү байкалса;
- математикалык түшүнүктөрдү аныктоодо кыйналса, терминдерди колдонууда ката кетирсе, материалдын мазмунуна карата чиймелерди чийе албаса, мугалим тарабынан берилген көмөкчү суроолордун жардамы менен жогорудагы кетирген кемчиликтерди жоготуп албаса коюлат.

«1» деген баа

- окуу материалынын мазмунун толук бойдон түшүнбөстүгү байкалса коюлат.

Окуучунун жазуу жана текшерүү иштерин баалоо

«5» деген баа

- берилген иш толугу менен катасыз аткарылса:
- окуучу цифраларды элементи менен туура, таза жаза алса:
- тапшырмаларды аткарууда аны аткарууну толугу менен негиздей алса, туура ой жугуртсо:
- тапшырма рационалдуу жол менен аткарылса коюлат.

«4» деген баа

- берилген иш толугу менен аткарылса, бирок аткарууда бир ката кетирилсе:
- окуу материалынын мазмуну боюнча чийин так чийилбесе, бирок бул каталык тапшырманы аткарууда жолтоо болбосо:
- тапшырманын жооптору туура, цифралар элементи менен жазылган, бирок окуучу кээ бир оңдоолорду жүргүзсө коюлат,

«3» деген баа

- берилген иш аткарылса, бирок 2 же 3 ката кетирилсе:
- ишти аткарууда, туура жаза албаса, кээ бир тапшырмаларды аткарууда кемчилдиктер кетирилсе:
- материалдын мазмунуна карата чийме чийе албаса:
- мурунку билим, билгичтигин кийинки окуу материалдарына байланыштыра албаса коюлат.

«2» деген баа

- окуу материалынын мазмунун түшүнбөсө, берилген тапшырманы аткарууда кыйналса
- берилген тапшырма боюнча бир нече каталар кетирсе коюлат

«1» деген баа

- окуучу өтүлгөн тема боюнча билим, билгичтик жана көндүмү калыптанбаса, аны колдоно албаса

Эссенин жардамы менен баалоо

Берилген темага ылайык эссе жазуу- окуучулардын ал теманы түшүнгөнүн жана ал тема боюнча жалпы билимдерин текшерүүнүн алгылыктуу ыкмасы. Эссе аркылуу баалоонун кыйынчылыгы- эссени текшерүүгө жана баалоого атайын убакыттын талап кылынышы. Ошондуктан эссени баалоонун төмөндөгүдөй критерийлерин пайдаланса болот :

Эссени баалоонун критерийлери

Критерийлер. Эң жогорку баа. Алынган баа.

Тема менен байланышы- 5

Ынандыра билүүсү- 5

Идеанын нукуралуулугу- 4

Идеянын логикалуу ачылышы- 5

Ишенимдүү далилдердин болушу- 4

Текст түзүлүшүнүн ырааттуулугу- 4

Грамматикалык, орфографиялык жана стилдик жактан тууралыгы -3

Мында баа коюуда – окуучунун көрсөткүчтөрү жалпы бааланат. Эң жогорку баа- 30 деп болжолдуу алсак болот. Эгер 5 упайлык баа койгунуз келсе, жалпы бааны 6 га болуп тегеректеп койгула. Жазуу иштерине сынак уюштурула. 4 окуучу биригип, бири- биринин жазганын текшерсе болот. Андан кийин эң жакшы эссе тандалып алынат. Окуучулардын кызыгуусу артып, алар аракеттене баштайт.

Жалпы оозеки сабактардын баалоо критерийлери

Окуучулардын иш- аракетинин натыйжаларын объективдуу баалоо үчүн баа коюунун төмөндөгүдөй нормативдери, градияцалары колдонулат.

Оозеки жоопту баалоо:

Окуучунун билимин тест аркылуу баалоо

Тест аркылуу баалоо – окуучунун чыгарманын мазмунун түшүнгөнүн жана билгенин текшерүү максатында өткөрүлөт. Тесттер калыптандыруучу жана жыйынтыктоочу баалоодо колдонулат. Тесттин жыйынтыктары окуучу үчүн татаал деп саналган тигил же бул теманы мыкты өздөштүрүүгө жардам берет. Тест баалоонун көптөгөн формаларынын бири гана болгондуктан, баалоонун башка усулдары менен айкалышып колдонулат:

- ❖ Даяр жооптордун ичинен бир жоопту тандаган тест;
- ❖ Даяр жооптордун ичинен бир нече жоопторду тандаган тест;
- ❖ Сунушталган жооптордогу байланышты тапкан тест;
- ❖ «Туура», «туура эмес» жооптуу тест;
- ❖ Жоопсуз тест, суроолор жана жооптор.

Суроолорду жана жоопторду колдонуу- сабактын мазмундук максатын окуучулар канчалык денгээлде өздөштүргөнүн текшерүүнүн жакшы ыкмасы.

Түзгөн: Султанова М

Бекиткен:
Мектеп директору: Гөлөбек кызы Анара

Англис тили предметинен окуучулардын билимин баалоо критерийлери

Баалоонун түрлөрү:

Окуучулардын билим берүү жетишкендиктерин өлчөө үчүн баалоонун үч түрү колдонулат

Диагностикалык, формативдуу жыйынтыктоочу жана жыйынтыктоочу.

Диагностикалык баалоо.

Прогресси баалоо үчүн мугалим окуу жылында окуучунун компетенциясынын калыптанышынын баштапкы деңгээлин жетишилген натыйжалар менен салыштырат. Диагностикалык баалоонун натыйжалары жалпыланган сыпаттамалар түрүндө жазылат жана мугалимдин окуу максаттан жана окуучунун окуу максаттарын коюу аркылуу окуу процессин жакшыртуу жана ондоолорду киргизүүчүн негиз болуп кызмат кылат.

Формативдик баалоо.

Формативдик баалоонун максаттары окуучулардын материалды өздөштүрүүсүнүн ийгилигин жана индивидуалдык өзгөчөлүктөрүн аныктоо. Ошондой эле окуучуларга ийгиликке жетүүчүн сунуштарды иштеп чыгуу болуп саналат. Мугалим окутууну өз убагында тууралоо пландаштырууга өзгөртүүлөрдү киргизүү ал эми окуучу өз ишинин сапатын жогорулатуучун формативдуу баалоону колдонот. Студенттин аткарган конкреттүү иши бааланат бирок, анын жөндөмдүүлүгүнүн деңгээли эмес окутуунун орто натыйжаларын баалоодо окуучулардын өзгөчөлүктөрү эске алынат (иштин темпи, теманы өздөштүрүү жолдору ж.б.). Көңүл окуучулардын жетишкендиктерине жана ийгиликтерине бурулат. Окуучунун прогресси билим беруу чөйрөлөрүндө белгилүү бир окуу натыйжаларына жетишүү катары аныкталат. Журналдагы баа зарылчылыкка жараша жазылат, мугалим окуучулардын жеке прогрессине өзүнүн байкоолорун жазат.

Суммативдик баалоо

Окуучуларды жыйынтыктоочу баалоо студенттин билим берүүнүн ар бир деңгээли боюнча пландаштырылган натыйжаларга жетишүү даражасын аныктоо үчүн кызмат кылат жана учурдагы аралык жана жыйынтыктоочу баалардан турат.

- Жекече аткарылган тапшырмаларды учурдагы баалоо нормаларына (туура чечимдердин саны, кетирилген каталардын саны, каттоо эрежелерин сактоо ж.б.) жана мугалим тарабынан коюлган жеке иштерди аткаруунун критерийлерине жараша жүргүзүлөт. Мугалим окуу материалын иштеп чыгуу да окуучулардын жеке өзгөчөлүктөрүнө жараша учурдагы баалоону жүргүзөт.
- Аралык баалоо предметтик окуу планында аныкталган иштердин түрлөрүнүн негизинде жүргүзүлөт:

-Жазуу эмгектери/булак менен иштөө;

-Оозеки жооп/презентация;

-Доолбор, изилдөө иштери, иштин конкреттүү түрлөрү;

-Портфолио (жетишкендиктер папкасы);

Корутунду баа

Жыйынтыктоочу баалоо мекте пкалендарына(чейрек,жарымжылдык,окуу жылы) ылайык жүргүзүлөт жана колдонуудагы стандарттарга жана иштелип чыккан баалоо критерийлерине ылайык жазуу жүзүндө жүргүзүлөт.

Баалоо түрлөрү

Билим берүү системасында педагогикалык баалоонун эки түрү колдонулат, алар милдеттери боюнча айырмаланат: ченемдик жана критикалык жеке окуучулардын билимин ченемдик баалоо студенттерди өзүнчө тобунун даярдыгынын деңгээлине карата жүргүзүлөт. Анын максаты айрым студенттер менен башка студенттердин ортосунда билимди практикалык салыштыруу болуп саналат. Жеке окуучулардын билимин критериялдык баалоо белгиленген стандарттарга карата киргизилет. Анын максаты белгиленген стандарттарга карата айрым студенттердин же топтордун натыйжаларын сүрөттөп берүү болуп саналат. Баалоонун бул эки түрү бири-бирин жокко чыгарбайт, педагогикалык практика нормативдик да, критериялдык да баалоого муктаж. Мугалим баа берүүнүн кандай түрүн колдонуу керек экендигин аныктоо үчүн ал баа берүүнүн максатына кайрылышы керек. Эгерде ар бир студент окуу материалынын маанилүү бөлүгүн өздөштүргөнүн же өздөштүрбөгөнүн аныктоо зарыл болсо, анда бул учурда критериялдык баалоонун түрүн колдонуу зарыл. Эгерде предмет боюнча мектептик олимпиадага катышуу үчүн бир класстан бир нече окуучуну тандап алуу зарыл болсо анда баалоонун нормативдик түрү зарыл экендиги талашсыз.

Баалоо формалары

1.Окуу

Окууга сунушталган тексттин татаалдыгы чет-тилин үйрөнүү деңгээлине жараша болот. Мисалы, 5-класстын окуучулары окууга сунуш кылган текст 9-класстын окуучулары сунуштаган тексттен татаалдыгы боюнча абдан айырмаланат. Окулган нерсенин негизги мазмунун түшүнүү менен окуу (кирүү).

«5» деген баа эгерде ал түп нускадагы (адапташкан эмес) тексттен негизги мазмунун түшүнсө. Негизги ойду бөлүп көрсөтсө, негизги фактыларды аныктай алса, тааныш эмес сөздөрдүн маанисин боолголосо, ага коюлат, контекст же сөз жасоо элементтери боюнча же эне-тили менен окшоштугу боюнча чет-тилдеги текстти окуу ылдамдыгы студент эне тилинде окуганга салыштырмалуу жай болушу мумкун.

Эгерде ал түп нуска тексттин мазмунуна түшүнсө, негизги ойду бөлүп көрсөтсө, жеке фактыларды аныктай алса,»4» деген баа коюлат. Бирок, анын лингвистикалык божомолу жетишээрлик өнүкпөгөн, кээ бир бейтааныш сөздөрдү түшүнүү кыйынга турат, сөздүккө көбүрөөк кайрылууга аргасыз, темпи жай болот.

«3» деген баа окуганынын негизги мазмунун толук түшүнбөгөн, тексттеги аз гана фактыларды бөлүп көрсөтө алган, лингвистикалык божомолу такыр өнүкпөгөн окуучуга коюлат.

Окуучу текстти түшүнсө же тексттин мазмунун туура эмес түшүнсө, айрым фактыларды издөөдө текстте ориентацияланбаса, бейтааныш лексиканы семантизациялоону билбесе,

»2» деген баа коюлат.

Мазмунду толук түшүнүү менен окуу(үйрөнүү)

Студент жөнөкөй оригиналдуу текстти (коркөм эмес, илимий популярдуу, нускама же туристтик китепчеден үзүндү) толук түшүнгөндө “5” деген баа коюлат. Ошол эле учурда ал окулуп жаткан нерсени түшүнүүгө багыталган бардык белгилүү ыкмаларды колдонгон (семантикалык божомол, анализ).

Окуучу текстти толук түшүнүп, бирок сөздүккө кайра-кайра кайрылса, “4” деген баа коюлат.

«3» деген баа окуучу текстти толук түшүнбөсө, аны семантикалык иштетүү ыкмаларын билбесе коюлат.

Окуучу текстти түшүнбөй калган учурда “2” деген баа коюлат. Ал сөздүктө тааныш эмес сөздөрдү араң табат.

Кызыктуу же керектүү маалыматты табуу менен окуу(көрүү).

Эгерде студент жөнөкөй оригиналдуу текстти (мисалы, поезддин графигин, менюсун, телепрограммасын) же бир нече кичинекей тексттерди тез сканерлеп, талап кылынган маалыматты туура тандай алса, ага “5” деген баа коюлат.

Студентке текстти жетишээрлик тез карап жатканда “4” деген баа берилет, бирок ошол эле учурда ал берилген маалыматтын 2/3 бөлүгүн гана табат.

Эгер студент бул тексттен каша же бул тексттерден берилген маалыматтын болжол менен 1/3 бөлүгүн тапса “3” деген баа коюлат.

«2» деген баа студент текстте иш жүзүндө ориентирленбесе коюлат.

Угуп түшүнүү маалыматты чыгарып алуу болуп саналат.

«5» деген баа негизги фактыларды түшүнгөн, өзүнчө, маанилүү маалыматты (мисалы, контексте, аба-ырайында, кулактандырууларда, радио жана телеберүүлөрдө тааныш эмес сөздөрдүн болжолунан) бөлүп алалган окуучуга коюлат.

Контексттеги бейтааныш сөздөрдүн бир бөлүгүнүн маанисин болжолдоп тапшырманы чечүү үчүн маалыматты колдоно алган (мисалы: тигил же бул радио берүү) бардык негизги фактыларды түшүнбөгөн студентке “4” деген баа коюлат.

Коммуникативдик тапшырманы чечүүдө ал маалыматтын 2/3 бөлүгүн гана колдонгон.

«3» деген баа окуучу тексттин 50% гана түшүнгөнүн көрсөтөт. Кээ бир фактыларды туура эмес түшүнүшкөн. Ал өзүнө жүктөлгөн коммуникативдик милдетти толук чече алган жок.

Рейтинг “2” коюлду эгерде окуучу негизги тексттин жарымынан азын түшүнсө. Ал өзүнө жүктөлгөн кеп милдетти чече алган жок.

Сүйлөө

Чыныгы жашоодо сүйлөө коммуникациянын эки формасында пайда болот, сыпаттоо же окуя сыяктуу ырааттуу билдирүүлөр түрүндө жана өнөктөш менен баарлашууга катышуу түрүндө. Конкреттүү билдирүүлөрдү же окуучулардын сүйлөшүүгө катышуусун баалоодо көптөгөн мугалимдер лексикалык жана грамматикалык каталарга көңүл бурушат жана бул каталардын санына жараша гана бааларды коюшат. Мындай мамилени туура деп айтуу кыйын.

Окуянын же сүрөттөмөнүн маанилүү көрсөткүчтөрүн бөлүп темага ылайыктуулугун, баяндоонун толуктугу, тилдик каражаттардын ар түрдүүлүгү саналат. Ал эми баарлашуу учурунда-өнөктөштү түшүүнү, өнөктөштүн айткандарына туура жооп берүү, алардын айткандарынын ар түрдүүлүгү. Алардын айрымдары байланышты бузушат. Ошол түшүнбөстүкө алып келет. Башкалары норманын бузулушуна күбө болушса да, түшүнүүнү бузбайт. Акыркыларды эскертүүлөр катары кароого болот, ушуга байланыштуу сүйлөө чеберчилигин баалоонун негизги критерийлери: темага ылайыктуулугу, айтылышынын жетишээрлик көлөмүн, тилдик каражаттардынар түрдүүлүгү жана башкалар каралышы керек жана кошумча критерий катары каталарды кароо максатка ылайыктуу. Минн эссе (эссе) жана каттар.

«5» деген баа ой-пикирлери логикалык жана жанрдын талаптарына ылайык берилген, ырааттуу текст куруунун баардык нормалары сакталган, түрдүү синтаксистик конструкциялар колдонулган, грамматтикалык жана стилистикалык эрежелерге ылайык түзүлгөн чыгарма коюлат. 2 ден ашык ката кетирилбейт (анын ичинде бир жалпы сөз).

Ойлору логикалык жактан берилген, бирок жанрдын талаптарынан чектөөлөргө жол берилген чыгармага «4» деген баа коюлат, грамматикалык жана стилистикалык нормалар сакталат, бирок жазуу тилин билүүнүн кээ бир көрсөткүчтөрү боюнча эң жогорку баа менен дал келбестиктер бар (берүүнүн толуктугу жана тактыгы жетишсиз, текст бардык жерде сакталбайт. 3-5 ката кетирилген, бирок 2 ден ашык эмес жалпы сөз).

Ишке “3” деген баа коюлат 6-9 ката, анын ичинде 6 дан көп эмес жалпы кеп катасы бар болсо, текстти куруунун нормаларын одоно бузуусуз чет-тилинде ойду айтуу жөндөмдүүлүгү табылган.

Конструкцияларды куруунун грамматикалык жана стилистикалык нормалары табылган (10-13 ката менен 10 жалпы кеп катасы) иш үчүн “2” деген баа коюлат.

Түзгөн:

 Сапарбаева Асел

Бекитемин:
Мектеп директору

Төлөбек кызы Анара

География сабагында окуучулардын оозеки жана жазуу иштеринин баалоонун чен олчөмдөрү.

«5» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Программалык материалдын көлөмүн жана каралып жаткан түшүнүктөрүн, кубулуштардын, теориялардын, мыйзам ченемдүүлүктөрдүн өз ара байланыштардын манызын өз алдынча ачып көрсөтө алса;
2. Негизги жоболорду бөлүп көрсөтө алса, конкреттүү мисалдар, фактылар менен өз алдынча жоопторду тастыктай алса;
3. Географиялык картада географиялык номенклатура боюнча объекттерди тапса.

«4» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Окуп материалды кайра айтып берүүдө орчундуу эмес каталар жана кемчиликтер менен программалык материалдын көлөмүн өз алдынча ача алса;
2. Түшүнүктөрдүн жана аныктамалардын мазмунун ачып көрсөтүүдө толук эмес жооп берсе жана илимий терминдерди пайдаланууда же байкоо жүргүзүүдө жана тажрыйбадагы жыйынтыктарда, жалпылоолордо чон эмес таксыздыктар кездешсе;
3. Материалды белгилүү логикалык айтып берсе, ушул эле учурда бир одоно эмес катаны же экиден көп жетишсиздиктерди кетирсе жана аларды өз алдынча оңдой алса.

«3» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Окуу материалдарынын негизги мазмунун ачып көрсөтсө, программалык материалды андан ары өздөштүрүүдө кемчиликтер болсо;
2. Окуу материалын баш аламан, үзүк, дайыма эле ырааттуулугу менен эмес айтып берсе;
3. Окуу китебинин текстин айтып бере алса, бирок одоно бир – эки ката кетирүү менен тексттин кээ бир жоболорун жеткиликтүү түшүнбөсө.

«2» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Материалдын негизги мазмунун ачып бере албаса;
2. Жалпылоолорду, корутундуларды чыгара албаса;
3. Картаны пайдаланууда одоно каталарды кетирсе.

«1» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Окуучу коюлган суроолордун бирине да жооп бере албаса;
2. Программалык материалды толугу менен өздөштүрбөсө;

География сабагында окуучулардын практикалык жана өз алдынча иштерге баалоонун чен олчөмдөрү.

«5» деген баа коюлат, эгерде окуучу

1. Практикалык же өз алдынча иштерди өз алдынча аткарса, ишти таза аткарса

«4» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Практикалык жана өз алдынча иштерди өз алдынча аткарса,;
2. Акыркы натыйжалардын тууралыгын таасир бербеген ишти аткаруунун сунушталган иреттүүлүгүнөн жана жасалгалоолордун кээ бир баш тартууларга уруксат берсе.

«3» деген баа коюлат , эгерде окуучу:

1. Практикалык ишти жана аны жасалгалоону мугалимдин жардамы менен аткарса;
2. Иш толугу менен аткарылбаса жана үйдөн аткарып келүүгө кошумча окуу убактысын талап кылынса;
3. Географиялык приборлор, статистикалык маалыматтар жана картанын атласы менен өз алдынча иштегенде кыйналса.

«2» деген баа коюлат , эгерде окуучу:

1. Практикалык же өз алдынча ишти аткарууга даяр эмес;
2. Аткарылган иштин жыйынтыктары туура корутундуларды чыгарууга мүмкүндүк бербейт жана коюлган максаттары менен толугу менен ажырым болсо.

«1» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Ишти дээрлик аткарбаса же тапшырмаларды одоно каталары менен аткарса.

Түзгөн предметтик мугалим: Алымкулов С.

Бекитеми:

Мектеп директору:

Төлөбөк кызы Анара

**Окуучулардын ишмердүүлүктөрүнүн түрлөрү боюнча химия
предметинен баалоонун чен-өлчөмдөрү**

1. Оозеки жоопторун баалоонун чен-өлчөмдөрү

«5» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Окуп-үйрөнүлгөн теориялардын негизинде жоопту толук жана туура берсе;
- Материалды белгилүү логикалык ырааттуулукта, адабий тилде берсе;
- Жообу өз алдынча болсо;

«4» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Окуп-үйрөнүлгөн теориялардын негизинде жоопту толук жана туура берсе;
- Материалды белгилүү бир логикалык ырааттуулукта, адабий тилде мугалимдин талабы боюнча эки-үч анча чон эмес ката ондолсо ;

«3» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Жообу толук, бирок маңыздуу чоң ката кетирсе же жообу толук эмес болсо.

«2» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Жооп бергенде материалдын негизги мазмунун түшүнбөгөндүгү байкалса;
- Олуттуу каталарды кетирсе;
- Аларды мугалим тарабынан берилген багыттоочу суроолор аркылуу оңдой албаса;
- Жооп бербесе:

«1» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- жооп бербесе.

2. Эксперименталдык билгичтиктерин баалоонун чен-өлчөмдөрү

Окуучуларга байкоо жүргүзүүнүн жана ишине жазуу жүзүндөгү отчеттуу баа коюлат.

«5» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Эксперимент жүргүзүүдө теориялык билимдерди андап-түшүнүү менен пайда
- Зарыл болгон реактивдерди жана жабдууларды тандоодо практикалык билими калыптанса; тажырыйбаларды ырааттуу аткарса;
- Эксперименттин максатына ылайык жыйынтыктарды формулировкалай алса ;
- Эмгекти коргоо эрежелерин сактаса;
- Өзүнүн окуу ишмердүүлүгүнүн максаттарын өз алдынча аныктаса;
- Белгилүү бир изилдөөчүлүк ишмердүүлүгүнүн мисалдарына ээ болуу менен максатын өз алдынча аныктап, тажырыйбаларды жүргүзүп, чогултуп жана маинтерпретациялап жыйынтыктарын түзө алса;
- Өз алдынча максаттарын, каражаттарын жана усулдарын (көйгөйлөрү гипотеза-методдор жана объектилерди тандоо- тажырыйбаны жүргүзүү маалыматтарды чечмелөө жана иштеп чыгуу жыйынтыктарды жасалгалоо, жоболоштуруу) аныктоо менен илимий изилдөө ыкмаларына ээ болсо.

«4» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Өзүнүн негиздүү иш аракети менен логикалуу, көз карандысыз программалык экспериментти жүргүзө алса;
- Даяр алгоритимдерди нускамаларды пайдалануу менен экспериментти аткарууда бардык практикалык иштерди өз алдынча жүргүзсө ;

- Изилдоонун методикасын жана максатын көрсөтүү менен даяр нускаманын бар болушунан жыйынтыктардын байкоосун баяндаса, реактив жана жабдууларды туура тандоо, эмгекти коргоо эрежелерин сактоо менен экспериментти өз алдынча өткөрө алса;
- Практикалык ишмердүүлүгүнүн мазмунуна туруктуу кызыгууну көрсөтсө, багыт алуучу аракеттер жеткиликтүү толук, эксперименталдык ишти аткарууда алган билимдерди пайдаланууда оң тажырыйба бар, эмгек коргоосун сактаса «3» деген баа коюлат эгерде окуучу;
- Практикалык тапшырмаларды нускама боюнча аткарса, дайыма мугалимдин жардамына таянса;
- Окуу материалынын мазмунун пайдалануунун негизинде байкоо жүргүзүлгөн кубулуштарды баяндай алса жана типтүү операцияларды үлгүсү, менен оозеки билдирүү жасай алса. «2» деген баа коюлат, эгерде окуучу;
- Байкоо жүргүзүүнү өткөрүүнүн айрым элементтерин өздөштүрсө;
- Эксперименттин максатын жетиштүү түшүнбөстөн, эмгек коргоо эрежелерин сактоо менен эксперименталдык тапшырмаларды аткаруу боюнча нускамаларды мугалимдин жетекчилиги астында аткарса;
- Алынган жыйынтыкты илимий тил менен түшүндүрө албаса, жөндөмдүүлүгү жок болсо;
- Эксперименталдык ишмердүүлүк дайыма мугалимдин жетекчилиги астында нускама боюнча ишке ашырылса;
- Иштин жыйынтыгын баяндай албаса;
- Байкоо жүргүзүүнү тажырыйбаны аткаруу техникасын баяндоо менен алмаштырса;
- Берилген көрсөтмөнү, тажырыйбанын максатын түшүнбөсө; «1» деген баа коюлат, эгерде окуучу.
- Экспериментти баяндоо жана байкоо жүргүзүүнүн айрым элементтерин өздөштүрсө;
- Мугалимдин жардамы менен байкоо жүргүзүлгөн же баяндалган кубулуштардын айрым параметрин жаза алса;
- Практикалык аракеттердин жөнөкөй түрлөрүн көчүрсө.

3. Эсептөөчү маселелерди чыгаруу билгичтиктерин баалоонун чен-өлчөмдөрү

«5» деген баа коюлат, эгерде окуучу

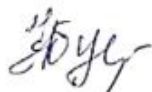
- Маселени рационалдуу ыкма менен туура чыгарса логикалык ой жүгүртүү жана чыгарууда ката жок болсо;
- Маселенин чыгарылышын эсептөө маселелерин баяндоо эрежелерине ылайык жасалгала. «4» деген баа коюлат, эгерде окуучу;
- Логикалык ой жүгүртүүдө жана чечүүдө орчундуу ката жок болсо, бирок ушул жерде же маселе рационалдуу эмес ыкма менен чыгарса, чыгарууну баяндоодо каталар бар же чыгаруунун акыркы баскычында математикалык эсептерде ката кетирсе же маселенин жообу туура эмес болсо;
- Маселени туура чыгарса, логикалык ой жүгүртүүдө же чыгарууда орчундуу каталар жок, бирок эсептөө рационалдуу эмес ыкма менен чыгарылса же 2-3 орчундуу эмес ката кетсе же маселени чыгарууда каталар бар болсо;
- Маселени рационалдуу ыкма менен туура чыгарса;
- Логикалык ой жүгүртүүдө жана чыгарууда каталар жок, бирок ошол эле учурда чыгарууну жазганда каталар бар болсо жана бир-эки туура эместиктер болсо. «3» деген баа коюлат, эгерде окуучу;

- Логикалык ой жүгүртүүдө орчундуу ката кетирбесе, алардын негизинде эсептөө жүргүзүлө турган химиялык реакциянын теңдемелери жана жалпы формулаларын туура жазса, бирок математикалык эсептөөлөрдө орчундуу ката кетирсе;
- Маселе чыгаруунун баяндалышын баш аламан берсе .
«2» деген баа коюлат, эгерде окуучу;
- Логикалык ой жүгүртүүдө бир-эки орчундуу эмес каталарды жана математикалык эсептөөлөрдө орчундуу каталарды кетирсе;
- Маселенин чыгарылышынын баяндалышын баш аламан берсе. «1» деген баа коюлат, эгерде окуучу;
- Эсепти чыгарууда көптөгөн орчундуу жана орчундуу эмес химиялык жана математикалык каталарды кетирсе ;
- Логикалык ой жүгүртүүдө жана математикалык эсептөөлөрдө чоң каталарды кетирсе;
- Маселе чыгаруунун баяндалышын баш аламан берсе.

4. Жазуу жүзүндөгү текшерүү иштерин баалоонун чен -өлчөмдөрү
«5» деген баа коюлат, эгерде окуучу;

- Толук жана туура жооп берсе, орчундуу эмес каталарды кетирсе;
«4» деген баа коюлат, эгерде окуучу;
- Жоопту толук эмес берсе же экиге чейин орчундуу эмес ката кетирсе;
«3» деген баа коюлат, эгерде окуучу;
- Ишти жарымына чейин аткарса, бир орчундуу жана ушул эле учурда эки-үч орчунсуз ката кетирсе. «2» деген баа коюлат, эгерде окуучу;
- Ишти жарымына чейин аткарса, экиден көп орчундуу жана ушул эле учурда эки-үч орчунсуз ката кетирсе; «1» деген баа коюлат, эгерде окуучу;
- Жооп бербесе.

Түзгөн:

Абыканова Б